

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása
Ügyintéző:
Tel:

HATÁROZAT

Panaszos által a rendőri intézkedés ellen előterjesztett panasz tárgyában, folytatott közigazgatási hatósági eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya. Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja, azonban a jogi képviselő, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére ez kötelező. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irratár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos személyesen panaszt terjesztett elő, a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel szemben.

Panaszos meghallgatása során az intézkedéssel összefüggésben az alábbiakat adta elő.

-n körül szóváltásba keveredett egy * bolti eladóval. Tettlegesség állítása szerint nem történt. Panaszos megkérdezte az eladót, hogy valóban hívott-e rendőrt, majd a bolt előtt megvárta a rendőröket. A helyszínre két rendőr érkezett, akik intézkedés alá vonták Panaszost, aki elmondta, hogy mi történt, majd az egyik rendőr elkérte Panaszos személyes iratait és azokat lefényképezte a saját mobiltelefonjával. Panaszos előadása szerint eközben a másik rendőr bement a boltba, hogy a bejelentőt is meghallgassa. A rendőrök rádión keresztül felvették a kapcsolatot a központtal, majd Panaszos előadása szerint az egyik rendőr magántelefonjára jött az utasítás, hogy vigyék be Őt a Rendőrkapitányságra.

A Rendőrkapitányságon leültették Panaszost, aki kérte, hogy hozzátartozóját értesítsék még * óra előtt hollétéről. Panaszos szerint ez csak * óra után történt meg, véleménye szerint minősíthetetlen hangnemben, azt mondták, hogy Panaszos „rosszalkodott”. Egy alezredes és egy százados megkérdezte Panaszost, hogy hol volt tűzoltó és meddig van rendelkezési állományban. Panaszosnak ezután a folyosón kellett várakoznia, majd előállító helyiségben helyezték el, elvettek tőle mindent. Ezután egyszer csak bementek Panaszoshoz és közölték vele, hogy elengedik. Más eljárási cselekményt nem fogatosítottak Panaszossal szemben. Panaszos nem tudja, miért állították elő.

Meghallgatása végén Panaszos akként nyilatkozott, hogy összességében az alábbiakat sérelmezi:

1. az előállítását,
2. illetve, hogy nem értesítették megfelelő időben a hozzátartozóját.

II.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be, majd használta fel:

- Panaszos beadványa;
- Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezéskor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről elnevezésű irat;
- Nyilatkozat a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról elnevezésű irat;
- Tájékoztató jogorvoslati lehetőségekről elnevezésű irat;
- Igazolás személyi szabadság korlátozásának időtartamáról;
- Jegyzék, letéti tárgyakról;
- Nyomtatvány előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos feladatok ellátásáról;
- jelentések;
- elfogás végrehajtásáról szóló jelentés.
-

III.

A rendelkezésre álló – a III. részben felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

*-n * körüli időben Panaszos bement egy üzletbe, ahol egy biciklis jelvényt kívánt vásárolni. Az eladó közölte, hogy jelenleg nincs olyan jelvény, amit keres. Erre Panaszos ingerült lett és kiabálni kezdett, illetve trágár szavakkal illette az eladót, majd egyre közelebb lépett hozzá. Ekkor az eladó elővette a mobiltelefonját és közölte, hogy rögzíti a viselkedését és fel fogja jelenteni. Panaszos erre akként reagált, hogy az eladó kezét megfogta, kissé megcsavarta, majd abból a telefont kivette és az asztalra rakta. Az eset a bolt olyan helyiségében történt, ahol ekkor egy kollégája és több vevő is tartózkodott. Ezután Panaszos a boltból távozott, de a bolt előtti területen maradván megvárta a rendőrök kiérkezését.

A kiérkező rendőrök a helyszínen a feleket meghallgatták, majd a jogairól, kötelességeiről való tájékoztatás után ruházatát átvizsgálták és a Rendőrkapitányságra előállították, ahol *-kor sérülés és panaszmentesen átadták. Panaszos kérése ellenére az általa meghatározott személyt, indokát nem adva, nem * előtt, hanem * után értesítették. Miután tisztázódott, hogy Panaszossal szemben büntető eljárást a Rendőrkapitányság nem folytathat – mivel rendészeti szerv hivatásos állományú tagja –, Őt *-kor szabadon bocsátották.

IV.

1. Az előállítás jogszerűsége

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezések bírnak jelentőséggel: *A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33.§ (1) bekezdés a) pontja, a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 273. §-a.*

Az előállítás jogszerűsége tekintetében a Panasztestület az alábbiak szerint foglalt állást. Meglátása szerint Panaszos vonatkozásában tettenérés nem valósult meg, tekintettel arra, hogy ugyan Panaszos cselekményét többen észlelték, azonban tekintettel arra, hogy Panaszossal szemben nem került sor üldözésre, elfogásra vagy visszatartásra – amely körülményeket a Panasztestület a tettenérés megállapításához szükséges második fogalmi elemnek tekint –, ezért vele szemben a tettenérés miatt előállítást az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján foganatosítani nem lehetett, az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján történő elfogását pedig aránytalannak minősítette, ezért Panaszos személyi szabadságát jogellenesen korlátozták. Ezen álláspontját a Panasztestület a Kúria 13/2013. számú büntető elvi határozatában foglaltakra alapította.

A Panasztestület állásfoglalásával az alábbiak szerint nem értek egyet.

A Be. 273. § a törvény KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK címet viselő Nyolcadik részében, „A KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK ALKALAMZÁSÁNAK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI” címet viselő XLIII. fejezetben, „A tetten ért elkövető elfogása” elnevezésű alcím alatt található. E rendelkezés szerint „A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni, vagy ha erre nincs módja, a rendőrséget tájékoztatni.”.

Az idézett rendelkezés alapján a tettenérés, illetve az elfogás és előállítás két eltérő jogintézmény. Egyértelműen megállapítható ugyanis, hogy a rendelkezés nem a „*tettenérés*” törvényi megfogalmazását adja meg, hanem egy olyan tényállást rögzít, amely esetben egy kényszerintézkedést, nevezetesen az elfogást, majd ezt követően az előállítást, nem csak az állami erőszak monopóliumát birtokló bűnüldöző szervek arra feljogosított tagjai, hanem bárki más is alkalmazhat. Ennek egyetlen feltétele pedig a tettenérés.

A tettenérésnek – amint azt a Panasztestület állásfoglalása 6. oldal 5. bekezdésében rögzíti – törvényi definíciója nincs. Emiatt annak köznapi értelmét veszi alapul a hatóság. Köznapi értelemben pedig a tettenérés valamely bűncselekmény tettesének vagy részesének rajtakapása, leleplezése a cselekmény elkövetése közben, tetten kapás. (A Magyar Nyelv Értelmező Szótára Arcanum Adatbázis Kft., XML konverzió, MEK változat, 2016.)

Fontos tehát tisztázni, hogy a tettenérés csupán az elkövetett cselekménynek az elkövetőn kívüli személy általi észlelését jelenti. A tettenérés megvalósulásához nem szükséges további feltétel, sem üldözés, sem elfogás, sem e kettő közötti folytonosság, vagy annak hiánya. A Panasztestület által citált jogegységi határozat sem azt vizsgálta, hogy megvalósult-e tettenérés. Az olyan büntetőügyben született, ahol nem az volt kérdéses, hogy az elkövetőt tetten érték-e, ez az irányadó tényállásból egyértelműen következett. A kérdés az volt, hogy a tettenérés helyétől 500 méterre, mintegy 50 perccel később, úgy, hogy a sértettet szem elől tévesztette a terhelt, jogszerűen alkalmazta-e az elfogást, majd ennek érdekében a fizikai erőszakot. A Kúriai ítélet megerősítette, hogy a tettenérés megvalósult, az elfogás pedig az adott körülmények között jogszerű volt, hiszen végül azt állapította meg, hogy a terhelt az elkövetéskor hatályos Be. 127. § (3) bekezdésében foglalt kereteket (amely szó szerint megegyezik a fent említett új Be. 273. §-ában foglaltakkal) nem lépte túl a vád tárgyává tett cselekményével, azaz, még az annak biztosításához szükséges mértékű fizikai erőszakot is legitimnek találta e jogszabályi rendelkezésre tekintettel, ezért a terheltet az ellene felhozott vád alól bűncselekmény hiányában felmentette.

A tettenéréshez, ugyanakkor több jogszabály is fűz jogkövetkezményeket, azok azonban úgyszintén nem tekinthetők a tettenérés fogalmi elemeinek. A Be. 273. §-án túl, az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 74. § (2) bekezdés *a*), illetve *b*) pontjai alapján „*a képviselőt csak bűncselekmény elkövetésének tettenérésekor lehet őrizetbe venni, vagy vele szemben más büntetőeljárásjogi kényszerintézkedést alkalmazni, szabálysértés elkövetésének tettenérésekor lehet - ha a szabálysértési őrizet elrendelésének törvényben meghatározott feltételei fennállnak - szabálysértési őrizetbe venni, vagy vele szemben más szabálysértési kényszerintézkedést alkalmazni*”. Ugyanezen rendelkezések érvényesek a bírák, és az alapvető jogok biztosának mentelmi jogára is. E törvényi rendelkezések sem követelik meg, az érintett képviselő üldözését, ennek során történő elfogását, csupán a tettenérést, amely alapján már nem csak elfogható, de ezt követően őrizetbe is vehető. Az ilyen eseteket is magában foglalja ugyanakkor magasabb szintre is emeli az Rtv. 33. § (1) bekezdés *a*) pontja, amely nem csak lehetőségként, de köteleességként rója az elfogást és előállítást a rendőrré. E törvényi rendelkezés sem kíván meg többet a kötelező előállításhoz, mint a tettenérést, azaz a büntetendő cselekmény elkövetésének az elkövetőtől vagy elkövetőktől eltérő személy általi észlelését.

Tekintettel arra, hogy a tettenérés, mint az előállítás egyedüli feltétele a megállapított tényállás szerint megvalósult, hiszen Panaszos magatartását többen látták, észlelték, ezért az elfogás és előállítás jogalapja megvolt, annak foganatba vételét mérlegelni nem lehetett, ezért Panaszos személyi szabadságát a törvényi kötelezettségüknek eleget téve, jogszerűen korlátozták a rendőrök.

Ezért a panasz alaptalan.

2. Nem értesítették az általa kért időben Panaszos által megnevezett személyt.

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezések bírnak jelentőséggel: *Az Rtv. 18. § (1) bekezdése.*

A panaszról a Panasztestület nem foglalt állást.

A panasz szerint kérése ellenére csak, hozzávetőleg negyedórával a kért időpont után értesítették Panaszos által értesíteni kívánt személyt. Az Rtv. ugyan előírja, hogy indokolatlan késedelem nélkül teljesíti a rendőrség az értesítést, azt azonban nem írja elő, hogy annak az érintett által megjelölt időben kell megtörténnie, hiszen az értesítést egy munkafolyamatba kell illeszteni. Ugyanakkor, azt is előírja az Rtv., hogy a személyes szabadság korlátozása csak a szükséges ideig tarthat. A rendőröknek a személyes szabadság korlátozásának mielőbbi megszüntetése érdekében a jelentéseiket, valamint a befogadással kapcsolatos adminisztrációs feladatokat is el kellett látniuk, amelynek kihatása volt az esetleges büntetőeljárásra is. Az előállítás két és fél órás időtartamának felénél történt meg az értesítés, amely az egyéb teendők elvégzésének szükségességére is tekintettel nem tekinthető indokolatlan késlekedésnek, látható, hogy nem sorolták az utolsó helyre a teendők között. Összevetve mindezt azzal, hogy Panaszos sem súlyos hátrányról, sem egyéb következményről nem számolt be panaszában, a tényleges kiértesítés időpontja miatt, megállapítom, hogy az kiértesítéssel a rendőrök indokolatlanul nem késlekedtek, azt Panaszos sem minősítette hátrányosnak, pusztán kérésétől eltérőnek, amely pusztán ezen az alapon nem tekinthető jogszabálysértőnek, **ezért a panasz ebben a tekintetben alaptalan.**

V.

A Panasztestület vizsgálat tárgyává tette az intézkedési kötelezettség fennállását, a személyazonosító okmányokról való fényképkészítést, valamint az előállítás oka közlésének elmaradását.

Panaszos ezeket nem sérelmezte a beadványában, csupán az eseménysor részeként adta elő, illetve az előállítás oka közlésének elmaradásáról nem, csupán az oka ismeretének hiányáról írt. Panasz hiányában anélkül, hogy állást foglalnék abban, hogy a rendőrök tájékoztatták-e Panaszost az előállítás okáról, meg kell jegyezni, hogy a panasz szerint Panaszos tudva, hogy cselekménye miatt rendőrt hívtak, a helyszínen maradt, a rendőrök kitérkezéséig. Ezen körülmények alapján Panaszosnak tudomással kellett bírnia arról, miért intézkednek vele szemben, ezért már a panaszban foglalt állítása sem helytálló.

Figyelemmel az Ákr. 38. §-ra a fenti kérdéseket érdemben nem vizsgáltam. A Fővárosi Törvényszék már korábbi – 20.K.31.855/2011/8. számú – ítéletében kimondta, hogy *„A bíróság e körben jegyzi meg, hogy az alperesi határozat kizárólag a felperes panaszában foglaltakra kell, hogy reagáljon függetlenül attól, hogy a Független Rendészeti Panasztestület esetlegesen a felperes panaszát meghaladóan más jellegű jogkérdésekben is állást foglal.”.*

A Kúria Kfv.III.37.807/2013/4. számú ítélete a fentieket alátámasztja, amely szerint *„(...) A FRP-nek az előállítás időtartamára vonatkozó megállapításra nézve rögzítette, hogy e körben a felperes nem terjesztett elő panaszt, ezért annak jogszerűségéről nem kellett döntenie.*

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdésén, 75. §-án, XLVI. fejezete, 605. §-án, 608. §-án, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 29. § (1) bekezdésén, 39. § (1) és (6) bekezdésén, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdésén, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 62. § (1)-(2) és (4) bekezdésein, 81. § (1) bekezdésén, 113. § (1) bekezdés a) pontján, 114. §-án, 116. § (1)-(2) bekezdésein és (4) bekezdés a) pontján, 35. § (1) és (3) bekezdésein alapul.

A jogorvoslati jogosultságról, valamint a jogérvényesítés módjáról az Ákr. 81. § (1) bekezdésére, az Ákr. 113. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a 114. § (1) bekezdés I. fordulatára, illetőleg a 116. § (4) bekezdés a) pontjára, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdésére és a 62. § (1) bekezdés h) pontjára tekintettel adtam tájékoztatást.

Budapest, 2020. január,, ,,

Dr. Balogh János r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány
nevében és megbízásából:

Dr. Töreki Sándor r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
bűnügyi országos rendőrfőkapitány-helyettes